

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33304
Nom	Psicologia fisiològica I
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1319 - Grau de Psicologia	Facultat de Psicologia i Logopèdia	1	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1319 - Grau de Psicologia	6 - Fisiologia I	Formació Bàsica

Coordinació

Nom	Departament
VINADER CAEROLS, CONCEPCION	268 - Psicobiologia

RESUM

L'assignatura Psicologia Fisiològica I és de caràcter bàsic i en ella s'adquireixen els coneixements necessaris per que l'estudiant pugui cursar les posteriors assignatures de l'àrea de coneixement de Psicobiologia.

L'assignatura desenvolupa tres grans blocs com són les bases biològiques de la percepció i la motricitat, les bases biològiques dels ritmes biològics i el son i per últim, les bases biològiques de la motivació. Està clarament connectada amb l'assignatura de Fonaments de Psicobiologia en la que s'han adquirit els coneixements de neuroanatomia i neurociència necessaris per poder comprendre correctament aquesta assignatura i Psicologia Fisiològica II en la que se continua l'estudi de les bases biològiques, en aquest cas de l'aprenentatge, memòria i llenguatge. Igualment es troba fortament connectada amb Psicofarmacologia i Psicoendocrinologia, en les quals es requereix que l'estudiant hagi adquirit els coneixements necessaris sobre la comunicació química i sobre les conductes motivades. Per últim, les tres optatives de l'àrea de coneixement de Psicobiologia també requereixen dels coneixements i competències bàsiques desenvolupades en Psicologia Fisiològica I. Encara que el caràcter bàsic de l'assignatura fa difícil establir una connexió directa amb els camps professionals, l'assignatura Psicologia Fisiològica I és essencial en l'adquisició d'un estil de pensament científic imprescindible per al correcte desenvolupament d'una activitat laboral en camps diversos com la clínica,

el desenvolupament evolutiu, el treball, la intervenció social o l'activitat investigadora.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

RECOMANACIONS:

És recomanable que els estudiants posseïsquen coneixements bàsics de biologia propis del batxiller de ciències de la salut i els adquirits en l'assignatura de Fonaments de Psicobiologia. Igualment es recomana posseir coneixements d'informàtica a nivell d'usuari.

COMPETÈNCIES

1319 - Grau de Psicologia

- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Ser capaç de descriure i mesurar variables (personalitat, intel·ligència i altres aptituds, actituds, etc.) i processos cognitius, emocionals, psicobiològics i conductuals.
- Saber seleccionar i administrar els instruments, productes i serveis i ser capaç d'identificar les persones i els grups interessats
- Ser capaç de definir els objectius i elaborar el pla bàsic de la intervenció en funció del seu propòsit (prevenció, tractament, rehabilitació, inserció, acompanyament...)
- Saber planificar l'avaluació dels programes i les intervencions
- Saber analitzar i interpretar els resultats de l'avaluació.
- Ser capaç d'elaborar informes orals i escrits.
- Conèixer les obligacions deontològiques de la psicologia i ajustar-s'hi
- Conèixer els fonaments biològics de la conducta humana i de les funcions psicològiques.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

1. Diferenciar còm el sistema nerviós processa les diferents modalitats sensorials sent capaç de marcar les seues vies primàries sobre làmines neuroanatòmiques.
2. Descriure els mecanismes neurobiològics de l'atenció.
3. Descriure l'organització jeràrquica del sistema sensitiv-motor i ser capaç de marcar el recorregut de les principals vies motores descendents sobre làmines neuroanatòmiques.
4. Descriure els ritmes biològics i la seua base neural.
5. Descriure les diferents fases i estadis del son amb les seues principals característiques.
6. Descriure els mecanismes neurofisiològics del son i la vigília.
7. Identificar els principals trastorns del son i la seua etiologia.
8. Descriure les característiques, fases i tipus de conducta motivada.
9. Descriure el balanç hídric i la seua regulació neurohormonal.
10. Explicar el balanç energètic de l'organisme i descriure els factors determinants de la ingesta.
11. Identificar els mecanismes neurals que controlen la fam i la sacietat i la seua implicació en els trastorns alimentaris.
12. Descriure les diferents etapes en el desenvolupament sexual i els seus mecanismes biològics.
13. Identificar els mecanismes neurohormonals de la conducta sexual i les seues alteracions.
14. Explicar les bases neuroendocrines de la conducta parental i filial.
15. Descriure les estructures cerebrals i sistemes de neurotransmissió implicats en l'addicció a les principals drogues.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. BASES BIOLÒGIQUES DE LA PERCEPCIÓ I DE LA MOTRICITAT

Tema 1. Mecanismes biològics de la percepció i l'atenció.

Introducció. Visió. Audició. Sentits químics: olfacte i gust. Somestesia. Atenció

Tema 2. Bases biològiques del sistema sensitiv-motor

Funció sensoriomotora. Bases neurals del control motor

2. BASES BIOLÒGIQUES DELS RITMES BIOLÒGICS I EL SON

Tema 3. Bases biològiques dels ritmes biològics.

Definició i classificació. Bases neurals. Cronobiologia

Tema 4. Bases psicofisiològiques del son.

El cicle son - vigília. Bases neurofisiològiques del son i de la vigília. Trastorns del son.

3. BASES BIOLÒGIQUES DE LA MOTIVACIÓ

Tema 5. Bases biològiques de la ingesta

Introducció. Ingesta de beguda: balanç hídric i la seua regulació, mecanismes neurals de la conducta de beure. Ingesta de menjar: l'equilibri energètic de l'organisme, factors determinants de la ingesta d'aliments, mecanismes de la sacietat, mecanismes neurals de la fam, trastorns de la conducta alimentaria.

Tema 6. Bases biològiques de la conducta sexual

Hormones i desenvolupament sexual. Cicle menstrual. Control neural de la conducta sexual. disfuncions sexuals.

Tema 7. Bases biològiques de la conducta parental

Descripció de la conducta maternal en rosegadors. Bases neurobiològiques de la conducta parental

Tema 8. Bases biològiques de l'addicció

Conceptes bàsics. Models animals en l'estudi de les addiccions. Sistema cerebral de recompensa. Mecanisme d'acció de les principals drogues.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teòricopràctiques	60,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	10,00	0
Elaboració de treballs en grup	15,00	0
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	30,00	0
Lectures de material complementari	5,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	5,00	0
Preparació de classes de teoria	10,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	5,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Metodologia activa i participativa, integrant diferents metodologies instruccionals de cara a potenciar l'aprenentatge significatiu dels coneixements implicats i el desenvolupament de les competències de la matèria.

Les tècniques instruccionals bàsiques són (1) Exposicions i presentacions dels continguts de la matèria, (2) Realització d'activitats de caràcter pràctic, (3) Tutories grupals programades, (4) Preparació de treballs de forma autònoma, elaboració i presentació d'informes de les pràctiques realitzades a l'aula (individuals i en grup), (5) Avaluació formativa i sumativa.

AVALUACIÓ

Requeriments mínims

Per aprovar l' assignatura és necessari aconseguir el 50% de la nota màxima. Com a mínim es requerirà aconseguir una nota de 4 (sobre 10) tant en el examen teòric com en el pràctic.

Només se sumaran els diferents apartats considerats en l'avaluació quan se superen els requisits mínims establerts per a tots i cadascun dels apartats.

SISTEMES D'AVAUACIÓ

SE1-Exàmens

1. Valoració de continguts teòrics: Proves de rendiment sobre el nivell de coneixements teòrics adquirits per l' estudiant, mitjançant un examen que constituirà el 50% de la nota final.

2. Valoració de continguts pràctics: Proves de rendiment sobre el nivell de coneixements pràctics adquirits per l' estudiant, mitjançant un examen que implique la resolució de problemes similars als plantejats en les classes presencials que constituirà el 20% de la nota final.

SE2-Informes

Valoració de de treballs individuals o en grup que impliquen que l' alumne ha desenvolupat competències de coneixement, comprensió i aplicació dels continguts de l' assignatura que constituirà el 30% de la nota final distribuït en dos informes (15% cadascun). Aquest percentatge es desglossa en: treballs entregats en la classe al finalitzar la sessió presencial i treballs entregats al llarg del curso dins del termini establert per a cada cas.

El 30% equivale a 3 punts de la nota final (sobre 10) de l'assignatura, dels quals 1 punt seran treballs/activitats no recuperables i que seran especificats a l'inici del curs pel professor.

QUALIFICACIÓ

En l'acta de l'assignatura s'incorporarà la qualificació obtinguda en primera convocatòria d'acord amb les següents regles:

- Si no hi ha qualificació de l'apartat d'avaluació amb major ponderació, la qualificació serà NO PRESENTAT, amb independència de la resta.
- Si hi ha qualificació en l'apartat d'avaluació amb major ponderació, i aquest no supera els requisits mínims, es farà constar SUSPENS, i la nota numèrica en base 10 de la qualificació d'aquest apartat.
- Si hi ha qualificació en l'apartat d'avaluació amb major ponderació, i aquest supera els requisits mínims establerts, però no s'aconsegueixen aquests requisits en algun dels restants apartats, es farà constar SUSPENS i la nota numèrica en base 10 de la qualificació de l'apartat pel qual no supera l'assignatura.

En **segona convocatòria**, es procedirà d'acord amb les següents regles:

- Només hi haurà l'opció NO PRESENTAT, quan no s'haja presentat a més d'un dels apartats d'avaluació, incloent-hi el de més ponderació.
- Si hi ha qualificacions en tots els apartats d'avaluació i no es compleixen requisits mínims en algun, hi constarà SUSPÉS i la nota en base 10 corresponent a l'apartat que no s'ha superat. Si no s'ha superat més d'un apartat, hi constarà la màxima nota dins del suspens en base 10.
- Si no se supera un o més dels requisits mínims, i falta un apartat d'avaluació, s'hi farà constar SUSPENS i la nota numèrica en base 10 de la qualificació de l'apartat no superat.
- L'alumne haurà de triar una de les dues opcions: 1. Mantindre la nota de les entregues realitzades (incloent les recuperables i no recuperables); 2. Ser valorat dels continguts de les entregues recuperables (2 punts sobre 10), mitjançant la realització d'un examen que avaluarà la totalitat dels continguts recuperables (no és possible l'avaluació parcial d'eixos continguts), mantenint les notes de les entregues No recuperables en cas d'haver-les realitzat

La consulta i impugnació de la qualificació obtinguda en tasques d'avaluació, quedarà sotmesa a allò que es disposa en la Normativa de Qualificacions de la Universitat de València (ACGUV 108/2017).

(http://www.uv.es/graus/normatives/2017_108_Reglament_avaluacio_qualificacio.pdf)

Si el professor ho considera pot realitzar una prova addicional per atorgar MH.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- - CARLSON, N.R. & BIRKETT, M.A. (2021). Physiology of Behavior (13th Edition). Pearson. (Manual específic para grupo AR en inglés).
- - PINEL, J.P.J. & BARNES, S. (2021). Biopsychology (11th Edition). Pearson. (Manual específico para grupo AR en inglés).

- CARLSON, N.R. y BIRKETT, M.A. (2018). Fisiología de la Conducta (12ª edic.). Pearson - Addison Wesley, Madrid.
- MONLEÓN VERDÚ, S., REDOLAT IBORRA, R., VINADER CAEROLS, C., MESA GRESA, P. y DUQUE MORENO, A. (2019). Psicología Fisiológica I Prácticas-. Ed. Tirant lo Blanch, Valencia.
- COLLADO, P., GUILLAMÓN, A., ORTIZ, J., CARO, F., RODRÍGUEZ, M., PINOS, H., CARRILLO, B. y cols. (2017). Psicología Fisiológica. UNED, Madrid.

Complementàries

- BEAR, M.F., CONNORS, B.W. y PARADISO, M.A. (2016) Neurociencia. La exploración del cerebro (4ª edic.). LWW Lippincott Wolters Kluwer, Madrid
- KANDEL, E.R., SCHWARTZ, J.H., JESSELL, T.M., SIEGELBAUM, S.A., HUDSPETH, A.J. y MACK, S. (2013). Principles of Neural Science (4/5 edition). McGraw Hill, USA.
- DEL ABRIL, A., AMBROSIO, E., DE BLAS, R., CAMINERO, A., GARCIA, C., HIGUERA, A. y DE PABLO, J.M. (2016). Fundamentos de Psicobiología. Sanz y Torres - UNED, Madrid.
- KOLB B. y WHISHAW I.Q. (2016). Neuropsicología Humana. Medica Panamericana, Madrid.
- También se pueden utilizar para el desarrollo de la docencia: // També es poden utilitzar per al desenvolupament de la docència// It can be used for the development of teaching:
  - Modelos animales de conducta. //-Models animals de conducta. //-Animal behavior models.
  - Técnicas psicofisiológicas. //-Tècniques psicofisiològiques. //-Psychophysiological techniques.
  - Modelos neuronales. //-Models neuronals. //-Neuro Models.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. CONTINGUTS

Es mantenen els continguts inicialment arreglats a la guia docent.

2. VOLUM DE TREBALL I PLANIFICACIÓ TEMPORAL DE LA DOCÈNCIA

Manteniment del pes de les diferents activitats que sumen les hores de dedicació en crèdits ECTS marcades en la guia docent original.

Classes teòriques-pràctiques:

Les classes s'adaptaran al format en línia i s'estendran el temps que determine la Comissió Acadèmica de Títol d'acord amb les directrius que es reben des de Rectorat. El volum de treball s'adaptarà al model vigent a cada moment.

Les classes es realitzaran de forma online en sessions programades en les mateixes dates i hores i amb la mateixa duració que marca l'horari lectiu (veure apartat de metodologia docent).

3. METODOLOGIA DOCENT

En les classes no presencials s'utilitzarà alguna o diverses de les següents ferramentes:

1. Pujada de materials a l'aula virtual
2. Proposta d' activitats per aula virtual
3. Videoconferència síncrona o asíncrona BBC
4. Problemes/exercicis resolts
5. Vídeos enregistrats en el laboratori o treballs amb simuladors
6. Desenvolupament de projectes
7. Debats en el fòrum

Tutories: En el cas de que les condicions sanitàries no permeten les tutories presencials, aquestes es realitzaran mitjançant correu electrònic, videoconferència o fòrum en Aula Virtual.

4. AVALUACIÓ

Valoració dels continguts teòrics i pràctics de l'assignatura. Aquesta prova passa de tenir un pes de el 70% a la guia original, a tenir un pes del 55% durant el present curs. En primera i segona convocatòria, la prova es realitzarà de forma presencial al dia i hora establert pel calendari d'exàmens oficial.

Les proves es celebraran d'acord amb el règim que determinen els acords del Consell de Govern vigents en el seu moment.

Si el dia / hora de la realització de la prova teòrica-pràctica algun estudiant tingues dificultats derivades de la situació de pandèmia, haurà d'escriure al seu professor / a un correu usant el compte @alumni.uv.es, identificant i descrivint les dificultats.

- La prova que avalua continguts teòrics: amb un pes del 50%, passa a tenir un pes del 35% de la nota final de l'assignatura.

- La prova que avalua els continguts pràctics: amb un pes del 20% de la nota final de l'assignatura, es manté igual.

- Es modifiquen els requeriments mínims exigibles: caldrà arribar a una nota teòrica-pràctica global mínima de 4 sobre 10.

- S'incrementa el pes en la nota final de l'avaluació contínua. Es contemplen els 2 informes de la guia original:

Informe 1: amb un pes del 15% del total de la nota final de l'assignatura, passa a tenir un pes del 20%. Es correspon amb els temes 1, 2, 3 i 4.

Informe 2: amb un pes del 15% del total de la nota final de l'assignatura, passa a tenir un pes del 25%. Es correspon amb els temes 5, 6, 7 i 8. L'alumne també realitzarà un treball grupal, que es correspon amb l'últim tema de l'assignatura.

- En segona convocatòria l'alumne haurà de realitzar la prova teòrica-pràctica i triar una de les dues opcions pel que fa als lliuraments dels informes (tots els lliuraments realitzats corresponents als informes passen a ser recuperables):

1. Mantenir la nota de les entregues realitzades; o

2. Ser avaluat dels continguts dels lliuraments realitzats (4,5 punts sobre 10), mitjançant la realització d'un examen (proves escrites obertes - examen tradicional) que avaluarà la totalitat dels continguts.

- Una qualificació de Matrícula d'Honor requerirà la realització d'una prova final.

- El professorat podrà requerir entrevistes individuals o en petit grup

mitjançant videoconferència per verificar el grau de participació i la consecució

dels objectius que es persegueixin en qualsevol tasca desenvolupada. Rebutjar aquesta

verificació per part de l'estudiant suposarà no superar la tasca / activitat a

qüestió.

- El professorat farà servir els sistemes de detecció de plagis contractats per la

UV en les evidències d'avaluació. La "còpia" manifesta de qualsevol prova, tasca, activitat o informe, ja sigui individual o grupal, que servisca a l'efecte devaluació en l'assignatura, impossibilitarà superar l'assignatura.

5. BIBLIOGRAFIA

La bibliografia recomanada es manté doncs accessible. Es considerarà també bibliografia tot el material pujat per el professorat per a l'alumnat mitjançant l'aula virtual.